

BORÇ YÜKÜNÜN GELECEK NESİLLERE AKTARILMASI ÜZERİNE¹

Yazan: James M. Buchanan

1986 Nobel Ekonomi Ödülü Sahibi

Tercüme Eden: Yiğit Yılmaz²

Kamu borcuna ilişkin yeni ortodoksi üç önermeye dayanmaktadır. Bu önermelerin yanlış olduğunun ortaya konulması halinde, modern kamu borcu anlayışının kökten revize edilmesi gerekecektir. Bu önermelerin tersi doğruysa, anlayıştan vazgeçilmelidir. Bu bölümde genel olarak şunları kanıtlamaya çalışacağım:

1. Kamu borcunun asıl gerçek yükü gelecek nesillere aktarılır.
2. Kamu borcu ile özel borç arasındaki benzetme temelde doğrudur.
3. Dış borç ve iç borç esas itibarıyla birbirine eşdeğerdir.

Analitik Çerçeve

Başlangıçta kamu borcunu “klasik” olarak adlandırılabilir şekliyle ele alacağım. Kaynakların önemli ölçüde tam istihdamının mevcudiyeti kabul edilmektedir. İkinci olarak, borcun, enflasyonu önlemek veya teşvik etmek için değil, gerçek amaçlar için yaratılacağını varsayacağım. Hükümet, bu kaynakları kullanmak için ekonomik kaynakların daha büyük bir payı üzerinde hâkimiyet kurmayı istemektedir. Bu varsayım, borçlanma araçlarının mevcut parasal birimlerin hükümete aktarılması yoluyla satın alındığını ileri sürmektedir. Üçüncüsü, söz konusu kamu harcamalarının, toplumun hem toplam geliri hem de yatırımı ile karşılaştırıldığında makul ölçüde sınırlı bir büyüklüğe sahip olduğunu ve dolayısıyla devlet tahvillerinin satışının, faiz oranı ve fiyat yapısı üzerindeki etkilerinin ihmal edilebilir olduğunu varsayacağım. Dördüncüsü, devlet tahvillerinin satın alınmasında kullanılan fonların tamamen özel sermaye oluşumundan sağlandığını farz edeceğim. Ayrıca ekonomi genelinde rekabet koşullarının geçerli olduğunu varsayacağım. Son olarak, finanse edilen harcamanın

¹ Buchanan, J. M. “Concerning Future Generations”, in: The Collected Works of James M. Buchanan, vol. 2. Public Principles of Public Debt: A Defense and Restatement, Foreword by Geoffrey Brennan (Indianapolis: Liberty Fund, 1999).

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü E-mail: yigit_bal_ksk@hotmail.com
ORCID ID: 0000-0003-1251-8862

amacı konusunda özel bir varsayımda bulunmayacağım. Analizin bu aşamasında bu amacın sorunla ilgili olmadığını göstereceğim.

Bu varsayımlar ilk bakışta aşırı sert görünebilir. Elbette tartışmanın ilerleyen aşamalarında bunlar yumuşatılacak, ancak bu varsayımların büyük ölçüde 1950’lerde yaşanan ve hâlâ yaşanmaya devam eden borç sorununa karşı uygulanabilir olduğunu belirtmekte fayda vardır. Bunlar genel olarak Clay Komitesi tarafından 1955 yılı başlarında sunulan otoyol finansman önerileri için geçerlidir. Bunlar, daha da kapsamlı olarak, 1956’da tek başına beş buçuk milyar dolardan fazla borç alan eyalet ve yerel yönetim birimlerinin karşı karşıya kaldığı borç sorunları için geçerli olmaktadır.

Buna karşılık, varsayımlar hâlihazırda ödenmemiş kamu borcunun büyük bölümünün yaratıldığı koşulları doğru bir şekilde yansıtmamaktadır. Bu nitelendirme, varılan sonuçların genelliğini bir miktar azaltıyor gibi görünebilir. Ancak durum böyle değildir. Analizin başlangıçta “klasik” biçimindeki kamu borcuyla sınırlı olması, reel borcun karakteristik özelliklerinin incelenmesine olanak tanımaktadır, diğer kamu borcu formları daha az “saf”tır ve analizin ancak ikinci aşamasında tanıtılmaları uygundur. Daha sonraki bölümlerde bu işlem yapıldığında, ilk analizden ulaşılan sonuçların genel olarak uygulanabilir olduğu görülecek ve yeni ortodoksiden kaynaklanan çelişkili sonuçlar, 3. Bölümde tartışılan metodolojik karışıklığa dayanarak açıklanacaktır.

Üç temel önermeden ilki şimdi yukarıda belirtilen spesifik varsayımlar ışığında incelenecektir.

Borç Yükünün Gelecek Nesillere Kaydırılması

Borç yükünün kaydırılması konusunu tartışmaya başlamadan, öncelikle “gelecek nesiller” kavramını tanımlamamız gerekmektedir. “Gelecek nesil”i, borcun yaratıldığı zamandan sonraki herhangi bir zaman diliminde yaşayan herhangi bir birey topluluğu olarak tanımlayacağım. Zaman dilimlerinin gerçek uzunlukları keyfi olarak belirlenebilir ve analiz haftalar, aylar, yıllar, on yıllar veya yüzyıllar bazında yapılabilir. Dönemin uzunluğu tek başına önemli değildir. Bir yıllık olağan bir hesap dönemi seçersek ve borçlanma işleminin gerçekleştiği yıla t_0 dersek, t_1 , t_2 , t_3 , . . . t_n yıllarının herhangi birinde yaşayan bireyler gelecek “nesillerde” yaşayan bireyler olarak tanımlanır. t_0 yılında yaşayan bir birey normalde t_1 yılında da yaşıyor olacaktır, ancak iki zaman diliminde farklı bir bireydir ve bizim amaçlarımız açısından bu şekilde değerlendirilebilir. Bir başka deyişle, kamu borç

yükünün çocuklarımıza, torunlarımıza devredilip devredilmediğiyle ilgilenmeyeceğim. Ben borç yükünün ertelenip ertelenemeyeceği ile ilgileneceğim. Asıl soru, borç yükünün gerçek anlamda “gelecek nesiller” arasında değil, zaman içinde değiştirilebilirliği veya değiştirilemezliğidir. Bununla birlikte, “gelecek nesil” terminolojisi konunun çeşitli tartışmalarında yaygın olarak kullanıldığından, burada verilen özel tanım akılda tutulmasına rağmen, bunu kullanmaya devam edeceğim.

Yeni yaklaşımın savunucuları, kamu borcunun asıl reel yükünün hiçbirinin gelecek nesillere aktarılamayacağını öne sürerken özellikle ne demek istiyorlar? Belki de en iyi ipucu Brownlee ve Allen'in şu ifadesinde veriliyor: “Kamu projesi maliyeti, inşa aşamasında *ödendiğinden* bu süreçte bu kaynakların diğer alternatif kullanımlarından vazgeçilmesi gerekmektedir.”³(italikler benim). Devlet tarafından istihdam edilecek kaynaklar, sonraki herhangi bir dönemde değil, *t0* döneminde özel istihdamdan çekilmelidir.

Son ifade doğrudur, ancak hata, tam olarak neyin ima edildiğinin yanlış anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. Kaynakların sadece özel sektörden kamu istihdamına kaydırılması, herhangi bir fedakârlık veya ödeme anlamına gelmez. Değişim özel kişilerin gönüllü eylemleriyle gerçekleşiyorsa, herhangi bir fedakârlıktan söz etmenin bir anlamı yoktur. Ticaretten elde edilen avantajların karşılıklı olduğunun temel kabulü bunu göstermek için yeterlidir. Eğer bir birey özgür iradesiyle bir devlet tahvili satın almayı seçerse, muhtemelen bunu yaparak fayda yüzeyinde tercih edilen bir konuma geçecektir. Bu işlemle durumunu kötüleştirmemiş, aksine iyileştirmiştir. Bu durum, ekonomik kaynaklar üzerindeki mevcut hâkimiyetinden fiilen vazgeçen her bir tahvil alıcısı için geçerli olmalıdır. Kamu harcamalarının etkilerini şimdilik bir kenara bırakırsak, ekonomideki diğer bireylerin bundan etkilenmediği varsayılmaktadır. Dolayısıyla bir dizi sıfırı ve/veya pozitif değeri toplayıp negatif bir toplama ulaşmak imkânsızdır. Ekonomi, içindeki bireysel ekonomik birimlerin toplamı olarak düşünüldüğünde, borç yaratıldığında hiçbir fedakârlığa veya yüke maruz kalmaz.

Bu basit husus herkes için çok açıktır. Eğer öyleyse, yük fikri normalde hangi anlamda kullanılmıştır? Cevap şu şekilde olabilir: Kamu borçlanma sürecinde hiçbir bireyin, gönüllü bir krediye abone olduğu için herhangi bir fayda fedakârlığına maruz kalmadığından emin olabilirsiniz. Ancak ekonominin bütünü

³ O. H. Brownlee and E. D. Allen, *Economics of Public Finance* (2d ed.; New York, 1954), p. 126. Also, see Henry C. Murphy, *The National Debt in War and Transition* (New York, 1950), p. 60.

açısından, yani makroekonomik bir modelde, kaynaklar daha sonraki bir zamanda değil, borç yaratma döneminde özel istihdamdan çekilir. Dolayısıyla bu tür bir model kullanılacaksa, ekonominin bir birim olarak ele alınması gerekir ve başlangıç zaman diliminde bir kaynak fedakârlığından söz edebiliriz. Makroekonomik modelde bireysel faydalarla değil, makroekonomik değişkenlerle ilgileniyoruz.

Adolf Wagner'in⁴ borç teorisinde ekonomiye ya da devlete ilişkin bu esasen organik anlayışın yer alması belki şaşırtıcı değildir, ancak demokratik hükümet kurumlarını bünyesinde barındırdığı varsayılan ve sosyal felsefesi bireyci ve faydacı geleneğe dayanan ülkelerin mali teorisinde bu kadar kolay yer bulması oldukça gariptir. Açıklama, elbette, mali sorunlarla ilgilenen bilim insanlarının siyasi entelektüellikten neredeyse tamamen yoksun olmasından kaynaklanmaktadır. Nadir istisnalar dışında, siyasi yapıya ve mali analizin politika çıkarımları ile mevcut siyasi biçimler arasındaki tutarsızlık olasılığına hiç dikkat edilmemiştir. Dolayısıyla, açık siyasal teori çalışmalarında, İngilizce dil bilimcilerin monolitik ve organik devlet imgesinden sürekli olarak kaçındıklarını görüyoruz. Ancak aynı zamanda, mali analiz alanında çalışan akademisyenler, sadece organik bir sosyal grup anlayışının kabul edilmesiyle anlamlı hale gelen yapılar geliştirmişlerdir.⁵

Demokratik siyasal biçimlerin kullanımıyla kendini yöneten bireyci bir toplumda, "grup" ya da "bütün"ün duyarlı bir varlık olduğu fikri, toplumsal örgütlenmenin temel ilkesine aykırıdır. Birey veya aile bu toplumda temel felsefi varlıktır. Bu doğru olduğunda, bu tür toplumlar kavramsal veya fiili olarak gruptaki bireye veya aile birimlerine atfedilebilecek bileşen parçalara bölünemediği sürece, grup fedakârlığından, yükünden, ödemesinden veya faydasından bahsetmek yanıltıcıdır. Kamu borcunun gerçek yükü konusunda bu temel ve gerekli adımın atılması mümkün değildir. Kamu harcaması yapılırken ekonomik kaynaklardan vazgeçilmesi, hiçbir şekilde toplumsal grubun bireysel üyeleri üzerinde bir fedakârlık veya yükün varlığını göstermez.

Kamuya açık veya özel olarak ihraç edilmiş bir menkul kıymeti satın alan bireye bir fedakârlık atfetme hatası, köklü bir duruma sahiptir. Bunun kaynaklarından bir tanesi, birkaç tane olması gerektiği halde, klasik acı maliyeti doktrininde yatıyor olabilir. Nassau Senior, genellikle ekonomistler arasında yoksunluk kavramını popüler hale getirmesiyle tanınır. Bu kavram, kâr veya sermaye yatırımından elde

⁴ Adolf Wagner, *Finanzwissenschaft* (Leipzig, 1877), Vol. I, p. 122.

⁵ Bkz. J.M. Buchanan "The Pure Theory of Government Finance: A Suggested Approach," *Journal of Political Economy*, LVII (1949), 496-505.

edilen getiriye felsefi bir açıklama ve gerekçe sağlamak amacıyla ortaya atılmıştır. Birey, mevcut geliri tüketmekten kaçınarak, işçinin çektiği acıya benzer bir yoksunluk acısı çeker. Yoksunluk, etik anlamda kâr elde etmeyi, geç klasik iktisatçıların dağıtım sisteminde ücretlerle eşit derecede meşru kılar. Bu gerçek ya da acı maliyet doktrininin izleri, özellikle uluslararası ticaret teorisinin bazı uygulamalarında hala bizimle birlikte, ancak neoklasik ekonomi teorisi bu doktrini büyük ölçüde fırsat maliyeti kavramıyla değiştirmiştir. Burada genel olarak Wicksteed ve Knight'ın, özel olarak da Ohlin'in çalışmalarına dikkat çekilmesi gereklidir. Neoklasik görüşe göre kaynaklar, sahiplerinin çektiği herhangi bir sıkıntıdan dolayı değil, bu kaynaklar alternatif mal ve hizmetler üretebildiği için bir fiyata sahiptir. Kaynaklar birden fazla iş kolunda kullanılabilir. Kaynak hizmetini güvence altına almak için bir fiyat, yani kaynak sahibine bir ödeme yapılması gereklidir. Bunun büyüklüğü, kaynağın alternatif kullanımlardaki marjinal verimliliğine göre belirlenmektedir.

Gerçek maliyetten fırsat maliyeti kavramına doğru bu vurgu kaymasının, bazıları henüz tam olarak anlaşılmamış olan önemli sonuçları vardır. Gerçek maliyet doktrini, örneğin, bir kişinin çalıştığı için ücret aldığını öne sürerken, fırsat maliyeti doktrini bunu tersine çevirir ve bir kişinin ücret aldığı için çalıştığını öne sürer. Vurgu bireysel seçim ya da karara yapılmakta ve bireysel mübadelenin kazanç ya da fayda tarafı piyasa fiyatı teorisine dâhil edilmektedir. Klasik iktisatçılar dağıtım payını bir fiyat sorunu ve reel gelir dağılımını da bir fiyatlandırma sorunu olarak görmemişlerdir.⁶ Neoklasik teori dağıtım payını bir fiyat olarak yorumlar ve faktör piyasası standart arz ve talep analizine tabi tutulur. Ticaretten elde edilen kazancın karışıklığı bu piyasada da diğer piyasalarda olduğu kadar gerçek hale gelir.

Bireyin çalışırken keyfi bir hesapla ölçülen “acı” çekip çekmediği önemsiz hale gelir. Eğer gönüllü olarak çalışıyorsa, çalışmasının, ödülüyle birleştiğinde, tercih edilen bir konuma geçmesini sağladığını ortaya koymaktadır. Birey, sadece verimli hizmetlerin üretimine girdiği için, üretiminde işbirliği yaptığı çıktı için hiçbir şekilde ödeme yapmıyor sayılmaktadır. Virginia Üniversitesi öğretim görevlisi olarak, zamanımı sınıf içi eğitime ayırdığım için genç bireylerin eğitimi için ödeme yapmıyorum, bu zamanı alternatif olarak başka verimli uğraşlara ayırabilirim. Açıkçası tek anlamlı ödeme, bir öğretmen olarak hizmetlerimi satın alan ebeveynler, bağışçılar ve vergi mükellefleri tarafından yapılmaktadır. Öğretmenlik

⁶ Bkz. F. H. Knight, "The Ricardian Theory of Production and Distribution," *Canadian Journal of Economics and Political Science*, 1935. Reprinted in F. H. Knight, *On the History and Method of Economics* (Chicago, 1956), pp. 37-88.

yaparken bedelini ödediğim şey, elde ettiğim gelir ve bu sayede daha sonra satın aldığım gerçek mal ve hizmetlerdir. Ancak bu şekilde elde ettiğim gelirin bir kısmı eğitim harcamalarına ayrılırsa eğitim için ödeme yaptığım düşünülebilir.

Tüm bunlar dikkatlice düşünüldüğünde çok açıktır. Bu, ekonomi bölümündeki her ikinci sınıf öğrencisinin dersin ilk gününde öğrendiği ya da öğrenmesi gereken, gelir çarkının çok temel bir tartışmasıdır. Eğer fedakârlık ya da ödeme hem üreticiye hem de mal ve hizmetlerin nihai tüketicisine atıfta bulunmak için kullanılacaksa, en kaba şekilde çifte sayım yapmış oluruz; her bir birim gerçek gelir için iki kat ödeme yapmış oluruz. Organize bir piyasa ekonomisinde reel gelirin döngüsel akışının varlığını inkâr etmiş oluruz.

Ancak bu hatanın, gerçek ödemenin ya da kaynakların feda edilmesinin kamu borcunun yaratıldığı dönemde yaşayanlar tarafından yapılması gerektiğini iddia edenlerin yaptığı hatayla tam olarak aynı olduğunu görmek zor değildir. Bir hükümet tahvili satın alan kişi kamu projesi için kaynak feda etmez; yani, proje için Virginia'daki genç adamların eğitimi için benim ödediğimden daha fazla ödeme yapmaz. Gelecekteki bir zaman dilimindeki gerçek gelir için ödeme yapar; kaynaklar üzerindeki mevcut yetkisini kaynaklar üzerindeki gelecekteki yetkisiyle değiştirir. Doğrudan anlamda hiçbir ödeme ya da fedakârlık söz konusu değildir. Kamu projesi, tıpkı Virginia Üniversitesi'ndeki maaşımı ödemek için kaynaklarından vazgeçenlerin eğitim için ödediği gibi, gelecekte kaynaklarından vazgeçmek zorunda kalacak olan bireyler tarafından satın alınır ve ödenir. Tahvil alıcısı, süreçte herhangi bir gerçek ekonomik kaynağı feda eden kişi değildir. Gelir akışının zaman içindeki şeklini değiştirerek muhtemelen olumlu bir değişim yapmaktadır. Bu durum, tek bir zaman birimi içinde reel varlık yapısını değiştirerek olumlu bir değişim yaptığı varsayılan sıradan bir bireyden hiç de farklı değildir.

Tüm bunlar şu basit soruyu sorarak oldukça açık hale getirilebilir: Kamu borçlanması akılsızca ve kamu harcamaları savurganca yapılırsa bundan kim zarar görür? Elbette bu durumda daha kötü durumda olacak grubu ayırabilirsek borcun birincil gerçek yükünün yüklenicilerini bulmuş oluruz. Ancak tahvil sahibinin, karşılığında tahvili aldıktan sonra fonlarının kullanımı konusunda endişelenmediği ortadadır. Elbette hükümetin yükümlülüklerini yerine getirmeyeceğini veya döviz enflasyonu yoluyla kendisine farklı yüksek vergiler yüklemeyeceğini varsayarak, gelecekteki gelirin garanti altına alındığı söylenebilir. t0 dönemindeki vergi mükellefi, israfçı bir proje için hiç vergi ödemediğinden fedakârlıkta bulunmaz. Bu nedenle, yük, gelecekteki dönemlerde vergi mükellefine ve başka hiç kimseye ait olmamalıdır. Şuan için tahvil sahibine fon aktarmak için gerçek gelirini azaltmak

zorundadır ve gerçek fedakârlığını telafi edecek bir kamu projesi biçiminde üretken bir varlığı yoktur. Dolayısıyla, gelecek zaman dilimlerindeki vergi mükellefi, yani gelecek nesil, kamu borcunun tüm birincil reel yükünü taşır. Eğer borç üretken kamu harcamaları için yaratılıyorsa, gelecekteki vergi mükellefine sağlanan faydalar elbette ki yük ile karşılaştırılmalıdır, böylece dengede net bir fayda veya net bir yük elde edilebilir. Ancak normal bir prosedür, hesabın iki tarafını ayırmak ve bir faydaya karşı bir yüke karşı çıkmaktır ve bu, gelecekteki vergi mükellefi, böyle bir yükün atfedebileceği tek kişidir.

Yaygın entelektüel hataların kaynağını bulmak zordur. Acı-maliyet doktrininin kamu borcu teorisini çevreleyen karışıklığın bir kısmından sorumlu olabileceğini belirtmiştik. Ancak gelecekteki yük hatası için başka olası ve belki de daha muhtemel kaynaklar da vardır. Bunların en önemlilerinden biri, yeni ekonomide ortaya çıkan milli gelir muhasebesinin dikkatsizce kullanılmasıdır. Dikkatler bireysel ya da aile bilançolarından ziyade ulusal ya da toplumsal bilançolara odaklanmaktadır. Borç teorisi ile ilgili olarak, gelecek zaman dilimleri dikkate alındığında bu durum kafa karışıklığı yaratmaktadır. Ulusal bilanço oluşturulan toplamlarda net bir değişiklik yoktur çünkü grup hem tahvil sahiplerini hem de vergi mükelleflerini içermektedir. Borçlar alacaklarla eşleşir, dolayısıyla birincil anlamda net bir yük mümkün değildir. “Gelecek nesiller” geçmiş dönemlerde kullanılmış olan kaynaklar için ödeme yapmaya zorlanamaz.

Bu basit mantık yürütme biçimi iki hataya yol açmaktadır. Birincisi, ulusal bilanço üzerindeki etki operasyonel olarak önemsizdir. Yukarıda da belirtildiği gibi, ulus ya da topluluk bilinçli bir varlık değildir ve kararlar bireyüstü ya da organik şekilde alınmaz. Sosyal kararlar üzerindeki etkilerin belirlenmesi için bilançolarının incelenmesi gereken varlıklar, bireyler ve ailelerdir. Ulusal bilançoda varsayılan iptal, ancak ve ancak buna bireysel ve aile bilançolarında da bir iptal eşlik ediyorsa önemlidir.

Anlık bir değerlendirme, ikinci anlamda gerçek bir iptalin gerçekleşmediğini gösterecektir. Tahvil sahibinin bilançosu, tahvil için tahmini bir bugünkü değer içerecektir; bu değer, faiz ödemelerinin yapılacağı ve tahvilin vadesi geldiğinde amortize edileceği kesin beklentisine göre hesaplanmıştır. Bu faiz ödemeleri, tahvil sahibinin ya da onun atalarının borcun yaratıldığı ilk dönemde kaynaklarını feda ederek ödediği “gelecekteki” geliri temsil etmektedir. Bu ödemeler onun karşılıklı menfaatinin bir parçasıdır. Bunlar muhtemelen vergi gelirlerinden karşılır ve vergi mükellefleri kaynakların kullanımı üzerindeki komutayı bırakırlar. Bu gelir fedakârlığının doğrudan bir karşılıklı anlamı yoktur; geçmişte herhangi bir zamanda

yaşayan karar vericiler tarafından vergi mükellefine zorunlu olarak dayatılan bir fedakârlıktır. Elbette, yukarıda belirtildiği gibi, kamu harcamaları "üretken" ve rasyonel bir şekilde yapılıyorsa, vergi mükellefi borçla birlikteyken borçsuz olduğundan daha iyi durumda olabilir. Kamu projesi tarafından yaratılan farklı reel gelirden aldığı pay, vergiden aldığı payı aşabilir. Ancak projenin verimliliği ya da verimsizliği kendi içinde önemsizdir. Her iki durumda da, vergi ödeyen, gerçek kaynakları feda eden kişidir. Karara taraf olsun ya da olmasın, kamu mallarının ve hizmetlerinin nihai "alıcısı" odur. Borcun mümkün kıldığı kaynakların kamu yatırımıyla elde edilen gelirle karşılanan tek fedakârlık, eğer varsa, onun fedakârlığıdır.

Bu analizden, transfer yüküyle ilgili son tartışmaların çoğunun konuyu tamamen kaçırdığını görmek kolaydır. Kişi, özellikle Ratchford'un tartışmasını okurken, bir transfer yükünün varlığına dair argümanın altında, birincil gerçek yükün gelecek nesillerin vergi mükelleflerine düştüğüne dair örtük bir kabulün yattığını hisseder.⁷ Ancak transfer yükü savunucuları yeni ortodoksinin gerçek sirenlerinden, ulusal bilanço ve yanlış analogiden kaçamadılar. Yeni keşfedilen yapının kavramsal temellerinde her şeyin yolunda gitmediğine dair derin ve doğru inançları, onları teoriyi yeniden incelemeye yöneltti; ancak daha başlamadan çok fazla şeyi kabul ettiler. Davalarını ele verdiler ve çabaları teoride küçük bir değişiklikten biraz daha fazlasıyla sonuçlandı. Transfer yapmanın ikincil yüküne yeni bir vurgu yapmaktan başka pek bir şey yapmamışlardır.

Transfer yükü analizi, yeni ortodoksinin daha genel yaklaşımıyla aynı metodolojik eksikliklere sahiptir. Kamu borcu meselesi, ilgili alternatiflerin bütünü açısından analiz edilirse, bu durumda özellikle vergilendirme açısından, faiz transferinin yapılmasıyla ilişkili yükün, vergilendirme yoluyla uygulanan yüke benzer birincil bir yük olarak görülmesi kaçınılmazdır. Alternatif durumların her biri altında bireysel tahvil sahibinin konumunun dikkate alınmaması, "transfer yükü" analistlerinin yeni ortodoksinin temel önermesini, yani faiz ödemelerinin, farklı bir anlamda, ekonomideki bireyler arasında net bir "transferi" temsil ettiğini kabul etmelerine yol açmıştır.

⁷ B. U. Ratchford, "The Burden of Domestic Debt," *American Economic Review*, xxxii (September, 1942), Pt. IV. Abbott, borç yönetimi üzerine yaptığı çalışmada, borcun asıl gerçek yükünün gelecek nesillerin vergi mükellefleri tarafından üstlenildiğini dolaylı olarak kabul ediyor gibi görünüyor. Ancak, sorunun bu yönünü doğrudan tartışmıyor. Bkz. Charles C. Abbott, *Management of the Federal Debt* (New York, 1946).

Ricardocu Yaklaşım

Şimdi borcun birincil gerçek yükünün zaman içinde ileriye aktarılamayacağı benzersiz varsayımlar kümesini tartışabiliriz. Ve şaşırtıcı bir şekilde, bu konudan yeni ortodokside hiç bahsedilmiyor. Söz konusu husus klasik iktisatçı David Ricardo tarafından ortaya atılmıştır. Ricardo, kamu kredisi ve olağanüstü verginin, ekonomi üzerinde eşdeğer etkilere sahip olduğu önermesini ortaya atmıştır. Argümanı aşağıdaki gibidir:

Bir yıllık savaş masrafları için kredi yoluyla yirmi milyon toplandığında, bu tutar ulusun üretken sermayesinden çekilen yirmi milyondur. . . . Hükümet yirmi milyonu hemen vergi olarak talep edebilirdi; bu durumda yıllık vergilerin bir milyona çıkarılmasına gerek kalmazdı. Ancak bu, işlemin niteliğini değiştirmezdi. Bir bireyden yılda 100£ ödemesi istenmek yerine, bir defaya mahsus olmak üzere 2000£ ödemesi zorunlu olabilirdi.⁸

Bu Ricardocu varsayımlara göre, ister savaş ister kraliyet balosu olsun, kamu projesinin tüm ödeme yükü, harcama zamanında yaşayan nesil tarafından karşılanacaktır. Ancak bu yalnızca Ricardo'nun borcun yaratılmasının, gelecekteki vergi gelirlerinden hizmet bedellerini karşılama yükümlülüğüyle birlikte, bireylerin gelecekteki gelir akışlarının bugünkü değerlerini düşürmesine neden olduğunu varsayması nedeniyle doğrudur. Vergi, bireyin mevcut varlıklarını doğrudan azaltır; gelecek zaman dilimlerindeki hem brüt hem de net gelir akışları azalır, bu durumda bunlar eşdeğerdir. Kredi brüt gelir akışını etkilemez, ancak gelir akışı ile net gelir akışı arasında bir fark yaratır. Sermayeleştirilmiş değerler, vergiden düşülmüş gelir akışları temelinde hesaplanacaktır. Bu nedenle, varlıkların bugünkü değerleri, gelecekteki hizmet bedelleri tarafından yaratılan vergi yükümlülüklerinin bugünkü değeri kadar azaltılacaktır. Her iki durumda da güncel değerler aynı olacaktır.

Bu Ricardocu akıl yürütme, kendi varsayımları çerçevesinde doğrudur. Ancak öncelikle belirtmek gerekir ki bu, yeni ortodoksinin akıl yürütmesi değildir. Ricardo, kamu kredisinin birincil yükünü tahvil alıcısına değil vergi mükellefine yükler. Asıl yük vergi mükellefinin üzerindedir çünkü borcun ödenmesi için gelecekte vergi ödeme yükümlülüğünü öngörerek sermaye varlıklarının değerini düşürmektedir.

⁸ David Ricardo, "Principles of Political Economy and Taxation," *Works and Correspondence*, P. Sra a, ed. (Cambridge: Royal Economic Society, 1951), Vol. I, pp. 244-45.

Bu Ricardocu önerme, mali teori üzerine İtalyan çalışmalarında çokça tartışılmıştır. Bu İtalyan katkısı, Bölüm 8'in Ek'inde ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Bu noktada Ricardo önermesindeki eksiklikleri genel hatlarıyla belirtmek yeterli olacaktır. Öneriye yöneltilen en büyük itiraz, bireylerin gelecekteki vergileri tam olarak iskonto etmemeleridir. Tam iskontolama, gelir getiren varlıklara sahip olan bireyler için gerçekleşebilirken, bu mantık hiçbir varlığa sahip olmayan bireylere genişletilemez. Sermaye sahibi birey için, varlıklarının değerini düşürmesi ve bunları mirasçılara düşük değerden devretmesi mümkündür. Bu durumda, borcun ödenmesi için gereken vergi yükünün ilk dönemde tamamen birey tarafından üstlenildiği söylenebilir. Tahvil sahiplerine gelir aktarılması zorunluluğu, gelecekteki vergi mükellefleri için beklenen faydaların bugünkü değerini azaltmayacaktır, çünkü bu değer geçmişte zaten iskonto edilmiş olacaktır.

Ancak, hiçbir sermaye varlığına sahip olmayan birey için bu analiz tam olarak uygulanamaz. Kölelik modern dünyada kabul edilebilir bir kurum olmadığından, bireyler sermaye varlıkları olarak ele alınmaz ve sermayeleştirilmiş değerlere göre işlem görmezler. Bir sermaye varlığı ya da yükümlülüğü olarak bireyler ölümle birlikte yok olur ve mirasçıları onun ne varlık özelliklerini ne de yükümlülüklerini doğrudan miras alır. Bu nedenle, sermaye varlığı olmayan birey, faiz giderlerine dâhil olan gelecekteki vergi yükünü tam olarak sermayeleştirmeyecektir. Bunları, eğer varsa, yalnızca etkin planlama ufkunun getirdiği sınırlar dâhilinde, yani yalnızca bireysel olarak gelecekte vergi mükellefi olacağını düşündüğü ölçüde sermayeleştirecektir. Ve insan ömrü kısa olduğundan, borç yükünün büyük bir kısmı sermayeleştirilmemiş olarak kalmalıdır. Dolayısıyla, son derece kısıtlayıcı olan diğer tüm Ricardocu varsayımlar kabul edilse bile, yük en azından bir dereceye kadar "gelecek nesillerin" omuzlarında olmalıdır.

Sermaye varlıklarına sahip olan diğer bireyler bunları mirasçılara sağlam bir şekilde teslim etmeyi planladıkları sürece, yani aile ilişkileri bireylerin sonsuza kadar yaşayacakmış gibi davranmalarına neden olmadığı sürece, Ricardocu önerme daha da zayıflamaktadır. Ve gelecekteki vergi ödemelerinin iskonto edilmesinde bireysel irrasyonellik olasılığı Ricardo'nun da kabul ettiği gibi devreye girdiğinde, borç yükünün gelecekteki vergi mükellefleri üzerindeki konumu daha da açık hale gelmektedir.

Dolayısıyla, bu Ricardocu analizin, düzeltildiği haliyle, daha önce ulaşılan sonuçlarda yalnızca küçük bir değişiklik getirdiği sonucuna varılması gerekmektedir. Kamu borcunun birincil gerçek yükü, yalnızca kendi veya

mirasçılarının gelecekteki vergi mükellefleri olarak rollerini doğru bir şekilde öngördükleri ve gelecekteki vergi ödemelerini mevcut sermaye değerlerinin azaltılmasına indirgemek için harekete geçtikleri ölçüde mevcut neslin üyeleri tarafından üstlenilir. Bireylerin zaman ufukları sonsuz olmadığı sürece, yani gelecekteki bireylerin kavramsal olarak mevcut bireylerden ayrı olduğu düşünüldüğü sürece, birincil gerçek yükün bir kısmının gelecek nesillere kaydırılması gerekir.

Sonuçlar

Bu bölümde, kamu borcunun birincil gerçek yükünün büyük ölçüde gelecek nesillere ait olduğu ve borcun yaratılmasının, yükün borç ihracından sonraki dönemlerde yaşayan bireylere kaydırılmasını içerdiği açıklanmıştır. Bu sonuç, birincil gerçek yükün bu şekilde yer değiştirmesinin veya konumlandırılmasının imkânsız olduğunu belirten yeni ortodoksinin temel ilkesiyle taban tabana zıttır. Değiştirilemezlik argümanının yaygın olarak kabul görmesinin nedenlerini inceledik. Yanılgının en azından bazı köklerini izole ettik. Bunlar arasında acı-maliyet doktrini ve bireysel bilançolar yerine ulusal bilançoların kullanılması yer alıyor.

Borcun birincil gerçek yükü, bu kavramın anlamlı olabileceği manada, en azından büyük ölçüde gelecek nesillere ait olmalıdır. Bunlar, israfçı hükümet harcamalarının sonuçlarına katlanan ve faydalı hükümet harcamalarının faydalarını toplayan kişilerdir. Borç işlemlerinin diğer tüm tarafları olağan ekonomik motivasyonlar doğrultusunda hareket etmektedir.